

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Segélyalapunkról.

Walter Gyula püspök, elnök megnyitó beszéde a Segélyalap közgyűlésén.

Lelkes felszólalás jelent meg néhány nap előtt az Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap érdekében.

Sajnálattal látja az érdemes szerző, hogy nem örvend az alap oly nagymérvű partolásnak, aminőt joggal megérdemelne.

Panaszkodik az érdeklődéshiány és közöny miatt, amely a segélyalappal szemben tapasztalható.

Fürkészi e jelenségek okait is és azon nézetnek kölcsönöz kifejezést, hogy a kath. tanügy munkasai ninesenek kellőleg tájékoztatva az alap felől. (Népnevelő, XVIII. évf. 34. sz.)

Nem lehetetlen, hogy *Házy Ferencz* úrnak igaza van. Mindazáltal nem habozom idevonatkozó kétségemet nyíltan bevallani.

A magyar kath. tanítóság értelmisége és képzettsége mellett alig vagyok képes feltételezni, hogy tudomást ne szerzett volna oly intézményről, amely immár közel négy évtized előtt, kizárólag a tanítói kar javának előmozdítása céljából létesült. Alapszabályai 2. §-ának tanúsága szerint u. i. az alapító (100 korona), partoló (40 korona) és rendes tagok (évi 2 korona) díjaiból oly feladatokra törekszik megvalósítani, amelyek igen költségesek a tanítóság anyagi érdekeit.

Szinte hihetetlen, hogy legyen kath. tanító széles hazában, aki előtt mindaddig ismeretlen maradt az az országos alap, amely

a) a rendes tagok gyermekeit ösztöndíjakkal támogatja;

b) az özvegyek, árvák, esetleg keresetképtelen nagykorú utódok létfontosságú gondjait anyagi hozzájárulással könnyíti;

c) a netán munkára képtelen rendes tagokat segélyezésben részesíti és

d) orsz. kath. tanítói árvaház és főiskolai tápintézet felállításával óhajt szolgálatokat tenni a kath. tanítóság társadalmi helyzetének.

Annak a mindenesetre igen sajnálatos ténynek az okát ennélfogva, hogy a segélyalap a kath.

tanítóság létszámának csak mintegy 10%-át tiszteletbeli tagjai között, alig lehet a tájékoztatásra harítani.

Más forrásban kell a valódi oknak lappangnia.

A Pelecz tüzhányó néhány év előtt pusztító háborgása után történt. Keserűen panaszkodott valaki a nagy lelki rázkódtatás miatt, amelyet a rettenetes katasztrófa hallatára átszenvedett.

Oly mély benyomást gyakorolt rám ember-társaim szívfaesáro szerencsétlensége, hogy kénytelen voltam — mondotta — tartózkodni a részletes tudósítások olvasásától.

— És azt hiszed — kérdé barátja — hogy részvéted altruisztikus érzéseidben bírja forrását?

— Kétségkívül — válaszolá a panaszkozó. — Nem tudnam azt más módon megmagyarázni.

Bocsáss meg, de nagy tévedésben ringatod magadat — jegyzé meg a kérdező. — Az állítólagos lelki rázkódtatás nem volt egyéb, mint némi fokozódása annak a félelemérzetnek, amely állandóan uralkodik feletted. A legkisebb rosszullet kétségbe ejt. Folyton rettegsz, hogy baleset, szerencsétlenség áldozata lehetsz.

A végzetes pusztítás híre uralomra juttata a rémeket, amelyek anélkül sem hagynak nyugodni.

Képzeletedet élénken foglalkoztatják az eshetőségek, amelyek személyedet sújthatnak . . .

Meg vagyok róla győződve, hogy dacára a nagy részvétnak és megindultságnak, amelyet hangoztatsz, *egy árva fillért sem áldoztál a szerencsétlenek nyomorának enyhítésére.*

A panaszkozó lehorgasztá fejét, mereven maga elé nézett és gondolkozni látszott. Néhány perc múlva adott csak választ.

— Igazad van — mondá kissé megszegyenülve. — Arra nem is gondoltam, hogy hozzá kellene járulnom szenvedéseik enyhítéséhez.

Nem kevesen találhatnák a tanítóság soraiban is, akik nyomtatékosan hangoztatták az együttérzést, amelynek láncai kartársaikhoz fűzik.

Lelkük mélyében gyökerezik — mondják — a részvét, amellyel szerényebb viszonyok között élő kartársaik helyzetének visszasságai iránt viseltetnek.

A pemesebb lelkület e virágainak illatával akarják felötletni azon keserűségek fanyar ízét, amelyek kelyhet kártarsaik napról-napra üritgetni kénytelenek.

Anyira azonban már nem hatja át az együttérzés, azt már nem sugálja a részvét, hogy a kártarsak terheinek könnyítésére, gondjainak elosztására áldozatokat is kellene hozniok! Nem igyekeznek a narancsfakhoz hasonlítani, amelyek agán egyidejűleg pompáznak a virágok és gyümölcsök.

Olyanok inkább, mint azok az apolók és orvosok, akik forró könyveket hullatnak ugyan a csatamezőkön a sebesültek felett, de sem kötelességet, sem erőt nem éreznek arra, hogy segítsék a jobbót is nyújtsonak.

Nem volna szabad kizárólag annak a szűk körnek határait között élni és mozogni, amely egyéni érdekek elmozdításával, biztosításával kecséget.

Fel kellene emelkedni a szívet és lelket, a kedélyt és érzést nemesebb gondolkodás szárnyain annak a kártársi összetartozandóságnak és szeretetnek a magaslataira, amely melegen karolja fel mindazokat az ügyeket, törekvéseket, intézményeket, amelyek a közös érdekek szolgálatára hivatnak.

A kártársaknak örömben és bánatban, jólét és balszerencse idején egyaránt osztinté, áldozatkész szeretetet kellene egymás iránt taplániok és tanúsítaniok. Oly kötelességnek kellene ezt tekinteniok, amelynek teljesítése körül vetelkedve kellene versengeniok. Ennek ellenében azonban azt tapasztaljuk, hogy a kártársi szeretetet a legtöbben oly élvezetnek tartják, amelyről tudni kell lemondani!

Nem tevedek talán, ha ezek után az igazi altruisztikus érzések hiányában keresem legfőbb okát azon társadalmi intézmények lassú fejlődésének, amelyek a kath. tanítóság létküzdelmének esőkeltését, anyagi terheinek könnyítését és szülői gondjainak enyhítését célozzak.

Az altruisztikus érzéseket felkelteni és meggyökereztetni a szívekben, nem könnyű feladat.

Csaknem két évezred óta sürgeti már az isteni parancs: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. Mégis minő távol állunk meg e parancs általános teljesítésétől!

A kath. tanítóságnak azonban, amely a serdülő nemzedék lelkületének kialakítására van hivatva, buzdító példával kellene e tekintetben is előjárnia.

A tanítóságnak 90%-a talán — hála Istennek — nincs a segélyalapra rántalva. Ennélfogva felkarolásának szükségességét tapasztalathoz nem ismeri. Ne feledje azonban, minő számosan vannak a pályatársak között, akik jótéményeiket igénybe venni kénytelenek!

Ne zárkozzék el tehát egyetlen kath. tanferfi sem attól, hogy lerója kártársaival szemben a kollégialis szeretetnek azt a csekély adóját, amelyet az alap támogatása vállaira re.

Midőn ez ünnepies alkalmat felhasználom arra, hogy e kérelem forduljak a kath. tanítói Karhoz, szívem egész melegével üdvözlöm a közgyűlés m. t. tagjait és kérem, hogy a tanácskozást szíves érdeklődéssel kísérni méltóztassanak.

Főpásztoraink és a fizetésrendezés.

Irta: Ember Károly.

A 22 ezer magyar katolikus tanító országos képvisellete, a Katolikus Tanügyi Tanács, a Zichy Gyula gróf vedő-elnök vezetése alatt lefolyt múlt évi impozáns katolikus tanügyi kongresszus határozatait a tanítói fizetések ügyében, memorandumba foglalta és azt a törvényhozás és a tanügyi kormányon kívül a katolikus tanügyi munkasálmak főhatósága, a nagyméltóságú püspöki kar elé is fölterjesztette, hogy főpásztoraink jóságos és hathatós támogatást nyerjek meg ügyünkhöz. A magyar katolikus tanítók, kivétel nélkül kell, hogy érezzek, hogy a nagyméltóságú püspöki kar elé terjesztett kérelem abból a viszonyból ered, amelynél fogva az egyház mindenkor leányának ismerte el az iskolát és az iskola buzgó és lelkes tanítója érezte is ebből kifolyólag mindenkor, hogy erkölcsi és anyagi érdekeinek a püspöki kar főpásztori szeretettel és gondoskodással a legilletékesebb és őszinte istápolója.

Azok az ellenséges táborból felhangzó frázisok, hogy a katolikus tanítók lenyüggözött páriák volnának, akikkel az egyház mitsem törődik stb. stb. mind csak azt céloztak és célozzak, hogy a katolikus tanítói öntudatot a katolikus tanterfiakban gyöngítsék és így az egyház ellen szított elégületlenségén keresztül a szociáldemokratikus gondolkodás és felfogás útjaira tereljék az általános tanítói nyomor miatt már-már csüggedő katolikus tanítócsapatot. De a magyar katolikus tanítóság őseitől öröklött hűséggel az egyházi tekintélyek iránt és eltelve a nemzeti nevelés nagy feladatainak megoldására hivatott munka magasztos érzelmeitől, az igaz katolikus és magyar tanító férfias vasakarátával a fizetésrendezés nagy és az egész nemzeti társadalmat is foglalkoztató harcában, küzdelmének egy mozzanatában sem tért le s nem is fog letérni a komoly, higgadt, megfontolt küzdők útjáról.

Első volt a katolikus tanítók országos kongresszusa, amely a magyar tanítóknak — kivétel nélkül — az ugyanolyan képesítési más köztisztviselők fizetésével mindenben egyenlő fizetést kívánt, a szolgálati idő tekintetbe vételével és a XI., X. és IX. fizetési osztályokba való sorolással. Egyben félreérthetetlenül kívánva, hogy az ország hitfelekezeti és községi tanítói az államiakkal teljesen egyenlő fizetés és előléptetési viszonyba jussanak. Ne követték el még egyszer törvényhozás útján a magyar nemzeti kulturára nézve az a veszedelmes igazságtalanság, hogy ugyanolyan képesítés és feladatok mellett, a hitfelekezeti és községi tanítóság az állami tanítókkal szemben sértő megkülönböztetést szenvedjen. Ezt a fájó sebet a törvényhozás bölcsessége és a nemzeti kultúra felvirágoztatására irányuló szándéka végleg pusztítsa ki a nemzeti kultúra testéből, hogy a nemzet néptanítói ideális lélekkel, nemes becsvágygal, a megkülönböztetésből származó keserű nyugtalanság békóiból szabadult lélek erősödő ambíciójával elhessenek és éljenek

az iskolában és az iskolán kívül a népnevelés és oktatás kötelességeinek.

Első volt a 22 ezer katolikus tanító képvisellete, a Katolikus Tanügyi Tanács abban, hogy a drágasági segélyt, később a családi pótlékot a hitfelekezeti és községi tanítók számára is kérte és kívánta, a magyar tanítóhozilló komoly, megfontolt határozottsággal és tisztelettel, tehát nem gerinctelenül és nem szatocs módra, de tanítóhoz illó férfias nyíltsággal.

Végül első volt a magyar katolikus tanítóság abban, hogy mindezen kívánságait és kéréseit a törvényhozás és az illetékes tanügyi kormány elé juttatta és örömmel tapasztalhatta, hogy ebben a lépésben felsőbb hatóságának nagy befolyása és jóindulata atyai gonddal kíséri, nemcsak, hanem mindezt erősíti és törekvéseinket a megvalósulás felé foként segíti, hogy a nemzeti közvelemény a fizetésrendezés kérdésében szinte együtterzéssel iteli meg tisztelettel parancsoló magatartásunkat. Elsőknek láthattuk és tapasztalhattuk, hogy Zichy János gróf kultuszminiszter önkaratúlag is rendezni óhajtja egységesen, a különbségek teljes eltüntetésével a magyar tanítók fizetését.

És a katolikus tanítókhoz szólott először a kultuszminiszter az előrelátó nagy államférfiúnak szinte bánatos hangjan, hogy a különbségeket teljesen elsimítania *talán* nem sikerülhet ezúttal, de érzi és tudja, hogy a kultúra munkásainak annyira óhajtott megnyugvását csak abban az esetben biztosíthatja, ha időhöz kötöttien bekövetkezik a teljes egyenlítés fizetésben a nem állami és állami tanítók között s győzelmet remél, ha a komoly, higgadt tanítóság önmérséklete ebben öt bizalmavai is erősíti.

Küzdelmünket, reményeinket még nem adtuk fel. Bizunk a törvényhozás döntésében. Ott a nép képviselői ülnek. Ők, akik a nép útözerén tartják kezüket; tehát érezniök kell, hogy a magyar nép kulturális érdekeinek kielégítése halasztást nem tűrhet, mert ennek a nemzeti kultúra elerőtlenedése lehet a fájdalmas kára. Országos bizottságunk ez évi gyűléséből kivétel nélkül mindenik katolikus tanítói kör országos képviselőinek szívére és lelkére bízta a tanítók kívánságait és kéréseit.

A kultuszminiszter úr kijelentette, hogy nem zárkózik el a fizetésrendezésnek a tanítói jogos közveleményt teljesen kielégítő megoldása elől, hanem erre önelhatározásból törekszik is. Így tehát tényleg küzdenünk kell, hogy a teljes sikert elérhessük. És ebben a küzdelmünkben erősít bennünket a nagymélt. püspöki karnak magas támogatása. A főrendek gyűlésén *Csernoch* János kalocsai érsek és *Várad* Árpád győri püspök emelték fel súlyos szavukat a hitfelekezeti tanítóknak az államiakkal egyenlő fizetés és családi pótlék megállapítása érdekében, a napokban meg az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnökségét, dr. *Giesswein* Sándor prelátus elnökhöz intézett leiratban értesítette *Vaszary* Kolos bíbornok hercegprimás főmagassága, hogy: **a nagyméltóságú püspöki kar meleg érdeklődéssel viseltetvén a hitvallásos iskolák tanítóinak sorsa iránt, folyó évi április hó 25-én tartott tanácskozmányán elhatározta, hogy a maga részéről is fogja kérni a tanügyi kormányt a méltányos kérelem figyelembevételére és lehető teljesítésére. Megjegyezvén ennek kapcsán a leirat, hogy a bíbornok hercegprimás úr főmagassága a kath. tanítók kívánságait ezen határozat alapján a nagymélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elé juttatta.**

Ezzel nyilvánvaló, hogy a nagymélt. püspöki kar,

a mi főpásztoraink, a katolikus tanítók jogos kívánságait nemcsak átérzik, hanem azok teljesítéséért hatáson cselekednek is. A magyar kat. tanítók hódoló tisztelettel érzik is ezt s mint az egyház hú fia, katolikus tanítói öntudatukból jövő tisztelettel és hálával vannak eltelve főpásztoraik iránt.

A küzdelem, amit a tanítói fizetések rendezéséért folytatunk, ne gyöngítse, hanem erősítse az egyházhoz való ragaszkodásunkat. Ez a kérdés nem lehet a napi politika tárgya és nem lehet a különféle társadalmi irányzatok eszköze sem, hanem egy tekintélyes, komoly, bátor küzdelem ez a magyar tanítói osztály társadalmi helyzetének erkölcsileg és anyagilag való emelésére.

Ebben a felfogásban erősítsen, a kölcsönös szeretet melet fokozza közöttünk a bíboros hercegprimás magas leirata, melyben a nagymélt. püspöki kar jóindulatú, hatásos támogatásáról értesíti az Országos Katolikus Tanügyi Tanács útján a magyar katolikus tanítóságot.

A kath. tanítói segélyalap közgyűlése

A tanítóság szünidejét ez évben is sok fontos tanügyi és tanítóügyi tanácskozás foglalta le. A katolikus tanítóság is kivette belőlük a maga részét és még mostanra, az új iskolaévet közvetlenül megelőző időre is maradt egy fontos tanácskozás, melyet a dolog természeténél fogva, nem a megjelentek nagy száma, hanem a gyűléshez fűződő fontos szociális és anyagi érdekek tettek jelentőssé.

A katolikus tanítóságnak egyik legfontosabb — de sajnos, nemcsak a katolikus nagyközönség, hanem maguk a tanítók által sem kellőleg méltányolt — szerve, az Országos Katolikus Tanítói Segélyalap csütörtökön tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalmas lesz arra, hogy a közfigyelmet újból ráirányítsa erre a fontos intézményre és elősegítse a katolikus tanítói hármast alapot — segítő-alapot, árvaházi alapot és tapintézetit alapot — gyarapodását.

Az 1884. év óta áldásosan működő Országos Katolikus Segélyalap évi közgyűlését csütörtökön fél tíz órakor tartotta a Szent-István-Társulat dísztermében. A közgyűlést megelőzőleg a díszterem oltáránál *Machovich* Izidor apátkanonok szentmisét mondott.

A közgyűlésen megjelentek: *Kolossváry* Mihály prépostkanonok, váci, *Véner* Pál apátkanonok, roznyói, *Machovich* Izidor apátkanonok, besztecebányai, *Bartossik* Antal apátkanonok, nyitrai főtanfelügyelők, *Guzsvenitz* Vilmos esztergomi segéd-főtanfelügyelő, továbbá az alapokat kezelő egri káptalan képviselőjében *Foltin* János prépostkanonok és a székesfehérvári egyházmegye részéről *Heller* Iván apátplébános, valamint az egyes egyházmegyék tanító-képviselői, kik közül a következők neveit sikerült följegyeznünk: *Jankovics* János (Szatmár), *Gyorffy* János (Budapest), *Bertalan* Vince (Rákospalota), *Fekete* Árpád (Esztergom), *Fejes* János (Szombathely), *Rusnyák* Ferenc (Hajmáskér), *Szöke* Sándor (Eger), *Házy* Ferenc (Dinnyés), *Sarközi* Sándor (Csurog), *Béres* András (Besztecebánya), *Bobory* János (Monor); mint vendégek: *Ember* Károly, a Katolikus Tanügyi Tanács vil. elnöke, *Wohlmuth* Ernő, *Urbányi* József, *Hanisch* János, *Palocz* Endre, *Lomoschits* Sándor (Temesvár) stb.

Az elnöki emelvényen dr. *Walter* Gyula v. püspök, az alap elnöke, *Stark* Gyula alelnök és az alapokat

kezelő egri főkapitány kiküldött, *Foltin* János presbiteriumok foglalták helyét.

A közgyűlés *Walter Gyula* v. püspök a vezérkamarában közölt beszédével nyitotta meg.

A közgyűlés *Muchánál Izidor* és *Fejes János* műltványára elhatározta, hogy a megnyitót a jegyzőkönyvben és a *Népközlöny*-ben kinyomatja, majd jegyző megválasztotta *Bertalan Vince* nyug. kezdő tanárt.

Walter Gyula elnök ezután kegyedtes szavakkal emlékezett meg az elhunyt *Samassa József* érsekről, akivel az egyesület püspök-alapítomák utódoja kötődött el az elők sorából. Indítványára az egyesület részvétet tavrattban tolmácsolták *Szűcsesany* érseknek.

A jelentések során az elnök mindenekelőtt a hercegprímás leiratairól számolt be, amelyek az egyesület ügykezelésére vonatkoznak, majd a múlt évi közgyűlés határozatának végrehajtását ismertette. Összettel jelentette, hogy az árvaházra való külön gyűjtés ismét szép eredménnyel zárult s a végösszeg már közel 60,000 korona.

Az alap gyarapítására elhatározta, hogy körülvényben fordulnak a hitel- és fogyasztási egyesületekhez, amelyek nagyrésztben tanítók vezetése alatt állanak, hogy ezt a fontos tanítói intézményt támogassák.

Bemutatták ezután a számadásokat a következőkben:

A magyarországi lat. és gör. szert. róm. kath. tanítók segélyalapja vagyonáról. A kezelő egri főkapitány által benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek talált *1911. évi számadás kivonata.* Vagyonállás 1910. év végén: 1. 4%-kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (névérték szerint) 141,200 K. 2. Cherny Antal egykori nagyrippényi alesperes-plebános alapítványa 4%-kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (n. é. szerint) 25,000 K. 3. Hat drb. bazilika sorsjegye a 17 K., 102 K. 4. Magán kötelezvényen 100 K. 5. Hevesmegyei Takarékpénztárnál 4% kamatra elhelyezve 28,000 K. 6. Készpénzmaradványban 3,807.98 K. Összesen 198,209.98 K. *I. Fejezet. 1911. évi bevétel.* 1. §. A múlt évi készpénzmaradvány 3807.98 K. 1. §. összege 3807.98 K. 2. §. Az egyházmegyék gyűjtéseiből befolyt: a) Az esztergomi érseki főegyházmegyéből 839.60 K. b) A kalocsai érseki főegyházmegyéből 40 K. c) Az egri érseki főegyházmegyéből 470.43 K. d) A besztercebányai püspöki egyházmegyéből 210.80 K. e) Az erdélyi püspöki egyházmegyéből 170 K. f) Az eperjesi gör. kath. püspöki egyházmegyéből 301.68 K. g) Gyergyószentmiklósról Márton Gábor által 6 K. h) A győri püspöki egyházmegyéből 80 K. i) A kassai püspöki egyházmegyéből 78 K. j) A nagyváradi lat. szert. püspöki egyházmegyéből 118 K. k) A nyitrai püspöki egyházmegyéből 188 K. l) Palotaújfalunál Bertalan Vince által 6 K. m) A pannonhalmi főapátság egyházi területe részéről 40 K. n) A roznyói püspöki megyéből 214 K. o) A szamosújvári kapitányi alapok kezeléséigéül 3 K. p) A székesfehérvári egyházmegyéből 61.44 K. r) A székeshelyi püspöki egyházmegyéből 110 K. s) A szombathelyi püspöki egyházmegyéből 170 K. t) A veszprémi püspöki egyházmegyéből 19 K. 2. §. összege 3125.95 K. 3. §. Tökek (értékpapírok és takarékpénztári betétek) kamataiból 7891.44 K. 3. §. összege 7891.44 K. Bevételek összesítése: 1. §. összege 3807.98 K. 2. §. összege 3125.95 K. 3. §. összege 7891.44 K. Összesen

bevétel 14,825.37 K. *II. Fejezet. 1911. évi kiadás.* 1. §. Az 1911. évben felosztás alá eső (alapsz. 6. és 7. §§.) összeg számlájára: a) A közp. bizottság által megszavazott ösztöndíjak címen kiadott 3092.64 K. b) Segélyezésekre 4123.50 K. c) Az orsz. kath. tanítói árvaházra illető hnyad címen az árvaház külön kezelt alapjába áttételezett 2087.23 K. d) A netán létesítendő orsz. kath. tanítói tápintézet külön kezelt alapjába áttételezett 1043.62 K. e) Értékpapír vásárlásra kiadott 4865.09 K. 1. §. összege 15,212.08 K. 2. §. Különfeltekre (nyomdai, postai stb. stb. költségek) 40.50 K. 2. §. összege 40.50 K. Kiadások összesítése: 1. §. összege 15,212.08 K. 2. §. összege 40.50 K. Összes kiadás 15,252.58 K. Merleg: Összes bevétel 14,825.37 K. Összes kiadás 15,252.58 K. 1912. évre átvitt túlkadás 427.21 K. A segélyalap vagyonállása 1911. év végén: Cselekvő állapot. 1. 4%-kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (n. é. szerint) 146,500 K. 2. Cherny Antal egykori nagyrippényi alesperes-plebános alapítványa 4%-kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (névérték szerint) 25,000 K. 3. Hat darab bazilika sorsjegye a 17 K., 102 K. 4. Magán kötelezvényen 100 K. 5. Takarékpénztárban 4% kamatra elhelyezve 28,000 K. Szenvedő állapot. 6. Túlkiadásban 427.21 K.

A létesítendő országos katolikus tanítói árvaház alapjáról. A kezelő egri főkapitány által benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek talált *1911. évi számadás kivonata.* Vagyonállás 1910. év végén: 1. Egy drb. 1870-i magyar kir. nyeremény kölcsönjegy (névérték szerint) 100 forint, vagyis 200 K. 2. 4%-kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (névérték szerint) 106,200 K. 3. 4%-kal kamatozó földterhermentesítési kötvényekben (névérték szerint) 10,000 frt, vagyis 20,000 K. 4. A Hevesmegyei Takarékpénztárnál 4% kamatra tőkésítve 11,200 K. 5. Készpénzmaradványban 648.89 K. Összesen 148,248.89 K. *I. Fejezet. 1911. évi bevétel.* 1. §. A múlt évi készpénzmaradvány 648.89 K. 1. §. összege 648.89 K. 2. §. Az egyházmegyék gyűjtéseiből: a) Az egri érseki főegyházmegyéből 2 K. b) A roznyói püspöki egyházmegyéből 243.24 K. 2. §. összege 245.24 K. 3. §. A segélyalap 1911. évben felosztás alá eső jövedelmeiből az árvaházpénztárába áttételezett: A szabályszerű $\frac{2}{10}$ rész címen 2087.23 K. 3. §. összege 2087.23 K. 4. §. Tökek kamataiból 5582.62 K. 4. §. összege 5582.62 K. A bevételek összesítése: 1. §. összege 648.89 K. 2. §. összege 245.24 K. 3. §. összege 2087.23 K. 4. §. összege 5582.62 K. Összes bevétel 8563.98 K. *II. Fejezet. 1911. évi kiadás.* 1. §. Tökésítésre: Vásároltatott 6700 K. névértékű, 4%-os magyar kor. jár. kölcsönkötvény, vásárlási ára 6161.05 K. 1. §. összege 6161.05 K. 2. §. Különfeltekre: Ez évben e címen kiadás nem volt. Kiadások összesítése: 1. §. összege 6161.05 K. Összes kiadás 6161.05 K. Merleg: Összes bevétel 8563.98 K. Összes kiadás 6161.05 K. 1912. évre átvendő készpénzmaradvány 2402.93 K. Az árvaház alapjának vagyonállása 1911. év végén: 1. Egy darab 1870-magyar nyeremény kölcsönjegy (névérték szerint) 200 K. 2. 4%-kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (névérték szerint) 112,900 K. 3. 4%-os földterherment. kötvényekben (névérték szerint) 100,000 frt, vagyis 20,000 K. 4. Takarékpénztárban 4%-os kamatra tőkésítve 11,200 K. 5. Készpénzmaradvány 2402.93 K.

A netán létesítendő országos katolikus tanítói tápintézet alapjáról a kezelő egri főkapitány által

benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek talált *1911. évi számadás kivonata*. Vagyonállás 1910. év végén: 1. 4% -kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (névérték szerint) 9600 K. 2. Készpénzmaradvány 101.41 K. *I. Fejezet. 1911. évi bevétel.* 1. §. A múlt évi készpénzmaradvány 101.41 K. 1. §. összege 101.41 K. 2. §. A segélyalap 1911. évben felosztás alá eső jövedelmeiből a tápintézet pénztárába áttételezett: A szabályszerű hű rész címén 1043.62 K. 2. §. összege 1043.62 K. 3. §. Tökék kamataiból 388 K. 3. §. összege 388 K. A bevételek összesítése: 1. §. összege 101.41 K. 2. §. összege 1043.62 K. 3. §. összege 388 K. Összes bevétel 1533.03 K. *II. Fejezet. 1911. évi kiadás.* Vásároltatott 1400 K n. é. magyar koronajáradék kölcsönkötvény, vásárlási ár 1286.23 K. Összes kiadás 1286.23 K. Mérleg: Összes bevétel 1533.03 K. Összes kiadás 1286.23 K. 1912. évre átvendő készpénzmaradvány 246.80 K. A tápintézet alapjának vagyon állása 1911. év végén: 1. 4% -kal kamatozó magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben (n. é. szerint) 11.000 K. 2. Készpénzmaradványban 246.80 K.

A beérkezett kérvények alapján

segélyt nyertek: *Besztercebánya egyházmegye:* Florek Antal, Mezököz, Holicska János Garamsálfalva, Nécesy Jánosné Vámos, Szopkó József Alsószabadi. *Eger főegyházmegye:* Ajtay Józsefné Ujfehértó, Francia Gyuláné Füzesabony, Ignáczy Elek Rakamaz, Kormos Sándor Halmaj, Kovács Endre Görömböly. *Eperjes egyházmegye:* Andrászi András Geréb, Bandolyai Mihály Oroszvágas, Burtovszky Jánosné Szeszta, Csanda János Felsőkázmer, Deszánik Györgymé Szinnamező, Geletka János, Cirókaófalva, Gójdics András Eperjes, Groholy Endréné Szarazkék, Karaffa Péterné Karavics, Moszkva Jánosné Eperjes, Pocsatkó Józsefné Eperjes, Sima Miklósné Lőcse, Szimkó Antal Ujszomolnok, Veress Endre Muesony, Zsatkovics János Virava. *Erdély egyházmegye:* Bartha Józsefné Csiksomlyó, Botár Imréné Torda, Feigl Miksa Gyergyóesomafalva, Simonfi Antal Szováta. *Esztergom főegyházmegye:* Bachraty József Selmechánya, Benyó János Esztergom, Duáliszky Géza Alsóvámos, Endrődy Gyuláné Esztergom, Fehér János Vághosszúfalva, Hanusz Győző Kécskés, Hollósy Gyula Vághosszúfalva, Horák Bernátné Honthadás, Kliment István Csitár, Majerszky Mihály Selmechánaháza, Marezell Gyuláné Kurtakeszi, Pelczér István Garamkelecsény, Péter Bernard Szentgyörgyhalmi, Schmidtberger János Szebellé, Simonics János Kishá, Somos Péter Nyitraegerszeg, Veszclák Lajos Szete. *Győr egyházmegye:* Gosztolya János Sajtoskál. *Kalocsa főegyházmegye:* Hepp Lajosné Ujpalánka, Leiszter József Ujfutak. *Nagyvárad 1. sz. egyházmegye:* Kercsik Nándor Bodonos, Müller Gyula Bărănd, Sztankó Géza Körösladány. *Nagyvárad 2. sz. egyházmegye:* Pojnar Jánosné Tenkemocsár. *Nyitra egyházmegye:* Árvay Jánosné Alsószucs, Blahuta Jánosné Kiszuceaújhegy, Chobodiczky Alajosné Hölak, Dubik Pál Beckó, Horváth Antal Hölak, Horváth Kornél Hölak. *Pécs egyházmegye:* Dévai Nep. János Pécs, Tóth János Garé, Stephán Antalné Dunaföldvár. *Rozsnyó egyházmegye:* Farkas József Korompa, Jakubeczky Pálné Várhosszúrét, Klima Antalné Kistrőce, Murza Jánosné Rozsnyó, Ragályi József Gömörákos. *Szatmár egyházmegye:* Barnák Károly Nagygejóc, Beszler András Izbugya. *Székesfehérvár egyházmegye:* Reindl Istvánné Rózsahegy. *Székesfehérvár egyházmegye:* Molnár Antal Székesfehérvár, Péntek

Antal Órpuszta, Szijártó Károly Füle. *Veszprém egyházmegye:* Berky Ferencné Nyárad, Belső Kálmán Nagykanizsa, Horváth Mihály Györsziget, Krompaker Jánosné Hahót, Mészáros Alajos Pápa, Szabady Jánosné Tótszentpál. *Vác egyházmegye:* Halász István Újpest, Thuróczy Gáborné Diósjeno.

Ösztöndíjat nyertek: *Besztercebánya egyházmegye:* Dalmady Alice Pallós. *Eger egyházmegye:* Orsovszky Margit, Nyiregyháza. *Eger egyházmegye:* Márton László, Gyergyószentmiklós. *Esztergom egyházmegye:* Torma Károly, Nagysáro. *Nagyvárad 1. sz. egyházmegye:* Grunner Ilona, Hegyköztöttelek. *Nyitra egyházmegye:* Kreszának Anna, Diósfalu. *Szatmár egyházmegye:* Méder Emma, Szatmárnémeti. *Székesfehérvár egyházmegye:* Harmati Jenő, Sárpentely. *Szombathely egyházmegye:* Módly Jolán, Szombathely.

A közgyűlés végül több olyan indítvánnyal foglalkozott, amelyek az egyesület és az alapok fejlesztését célozzák. A tanácskozás délben az ének éltetésével ért véget.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A katolikus iskoláknak az 1912/13. iskolára érvényes tankönyvjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg a Szent-István-Társulat.

Az iskolaév kezdőünnepé. Ára 20 fillér. A Győrffy János-féle *Iskolai ünnepélyek* című vezérfkönyvek első kötet. Megrendelhető a kiadó Szent-István-Társulattól.

Tanterv a katolikus elemi iskolai tanító- és tanítóképző-intézetek számára. Kiadta a nagyméltóságú püspöki karnak 3717—1912. számú rendelete alapján az Országos Katolikus Tanügyi Tanács. Ára 2 korona. E most megjelent könyv megrendelhető a Tanügyi Tanács központi irodájánál (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.), a Szent-István-Társulat budapesti és szegedi könyvkereskedésében, valamint az ország bármely könyvesboltjában.

A Szent-István-Társulat pártoló tagjainak I. csoportja. Az *ördög kopója, vagyis az iszakkosság*. Irta Griger Miklós dr. Egész könyvtarra menő munka jelent már meg minden kultúr nemzet irodalmában az alkohol káros következményeiről. Maga az élet szolgálat folyton megújuló, mindigakrabban előforduló példákkal, melyek borzalmasságainal csak az egyes néprétegekben uralkodó szenvedély lehet nagyobb. Ennek a szomorú szenvedélynek a csökkentésére kötelessége minden társadalmi tényezőnek a maga erejétől kitelhetőleg mindent elkövetni, ami csak módjában van, amit csak körülményei megengednek. Az *ördög kopója* erre a célra kitűnő segédeszközül szolgál s nemcsak arra alkalmas elrettentő példáival és irányzatával, hogy sokakat megszabadítson veszedelmes szokásától, de nagy hasznát veszik azok is, akik a nép vezetésével foglalkozván s így hivatásbeli kötelességből szükséges, hogy ebben a kérdésben is teljes tájékozottsággal s készséggel bírjanak. A Szent-István-Társulat minden egyes pártoló tagja megkapja ez évben Griger Miklós dr. eme nagy horderejű munkáját s így a pártolótag-ságba való beiratkozással és annak terjesztésével igen nagy szolgálatot tehetnek sokan úgy egyeseknek, mint családoknak és az egész társadalomnak.

A könyv ára 1 korona. Kapható a Szent-István-Társulatnál (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.). Partolótagságról fölvilágosítást és beiratkozásra, valamint taggyűjtésre szolgáló nyomtatványt ugyanon csak egy levelezőlapon kell kérni.

A magyar nyelv és fogalmazás kézikönyve. *Elemi iskolák számára írta Ember Károly.* Kiadja a Szent-István-Társulat, I. rész, II. osztály. Ára 20 fillér. II. rész, III. osztály. Ára 28 fillér. III. rész, IV. osztály. Ára 32 fillér. IV. rész V—VI. osztály. Ára 32 fillér. Az első népiszkolai tankönyv volt a magyar tankönyvirodalomban, amely a grammatizáló nyelvtanítás ellen hangoztatott elítélő vélemények megszüntetésére a gyakorlat terén vette föl a harcot és pedig nem kísérletképen, hanem öntudatos tervezéssel és így teljes sikerrel. A később megjelent tantervek már ezt a rendszert írták elő s a később megjelent nyelvkönyvek ezt igyekeznek követni. A könyv didaktikus elve, hogy minden nyelvtanítási óra egy-egy lépéssel tökéletesebbé tegye a gyermek nyelvérzékét és nyelvtudatát s ezzel a magyar nyelv szellemének és törvényeinek megfelelően teljesebbé tegye egyszerűsége szó- és írásban való beszélését, illetőleg fogalmazását. Ezt az elvet már a II. osztályban megvalósítja és a gyermeknek egyéb tárgyakból nyert ismeretei gyarapodásával fokozatosan tökéletesebbé lesz szó- és írásbeli fogalmazási készsége is. A nyelvtényeket nem a nyelvtani szabályokszáraz megtanulása végett fejteti ki, hanem azért, hogy azok megismerése által a gyermek élő és írásbeli beszédét, helyesírási érzékét, fogalmazási készségét fokról-fokra tökéletesítse. A könyv feladványai szigorúan a gyermek ismeret- és kedélyvilágához alkalmazkodnak. A *bevallás* és *alkalmazás* gyakorlatai meg oly gondtal és gyakorlati érzékkel vannak megvalósítva, hogy azok feldolgoztatása közben maga a tanító, aki a könyvet használja, örömmel tapasztalja növendékeinek a magyar nyelv- és fogalmazásban való haladását és fejlődését. Megismerés és a növendékekkel való használatbavétel végett tiszteletpéldányokért tessék a kiadóhoz fordulni: *Szent-István-Társulat Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.*

HIREK.

Nyugalomba vonuló igazgató-tanító. Nagy Lajos, a veszprémi róm. kath. főiskolának igazgatója, f. évi szept. 1-én nyugalomba megy. 43 évet töltött el a tanítói pályán, ami minden egyéb dicsőretnél és elismerésnél súlyosabb bizonyítéka annak a kiváló buzgóságnak és munkaszeretetnek, ami Nagy Lajost mindenkor jellemezte. Mint pedagógust elöljárói minden szakkérdésben irányítónak tartották és az iskola fejlesztésében s a nevelésügy előbbrevitelében elsőrangú tényezőnek tekintették. Mint az iskolaszékek jegyzője, hivatalát pedáns pontossággal töltötte be. Mint az iskola igazgatója kártársainak nagybecsülését élvezte. A 43 évi működéséből csak tíz hónapot töltött a somogy megyei Berzencén, mint kántortanító és így már másfél emberöltőn keresztül volt Veszprém tanítója és nevelője. De elmondhatjuk, hogy tanítványainak ezrei — akik között pedig nagyon sok előkelő állású férfiú van — mindenkor kegyeletes hálaival emlékeznek kedves tanítójukra. Most, amikor eme hosszú tanítói működés végén búcsút mond az iskolá-

nak és a jól megérdemelt nyugalmat módjában volna élvezni, az az állandó munkakedve, mely egész életén át kísérte, nem hagyja pihenni. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület pénztárnokává nevezte ki ugyanis a vármegye főispánja, amely hivatalát a még mindig fiatal erőben és jókedvben levő tanító remélhetőleg még igen hosszú ideig fogja betölteni. Szívvel kívánjuk, hogy ez úgy legyen!

Hadköteles tanítók. Eddig a tanítók kivétel nélkül a póttartalékba kerültek s négyhetes kiképzésre hívták be őket. Számosan vannak, akik nem ismerik az új törvényt. Abban a meggyőződésben élnek, hogy megjelennek a sorozáson s ha beválnak, a póttartalékba kerülnek, négy hétre bevonulnak és ezzel eleget tettek hadkötelezettségüknek. Az új törvény értelmében azonban nem így áll a dolog. A hadköteles tanítók egyéves önkéntesi szolgálatra tarthatnak igényt, ha azonban állásban vannak s a tanítás érdekében egy éven át nem nélkülözhetők és a besorozás előtt kéri a póttartalékba való helyezést, akkor a vallás- és közoktatásügyi kormány véleményének meghallgatásával a póttartalékba helyezheti őket a honvédelmi miniszter s az új törvény értelmében most már nem négy, hanem hat hétig tart a póttartalékosok kiképzése. A hadköteles tanítóknak, akiknek megvan az igényjogosultságuk arra, hogy a póttartalékba helyeztessenek, idejekorán folyamodjanak ez iránt, folyamodványukat kellőképpen szereljék föl, mert a besoroztatás után elvesztik igényjogosultságukat.

TÁJÉKOZTATÓ.

A tanító adója. (G. F.) A hitközségi iskola tanítója semmiféle községi adót nem fizet tanítói járandóságai után; tehát a földjövedelem után sem. A hitközségi iskolaadót is községi adónak minősítik, tehát ezzel sem róható meg. Általában ez a gyakorlat minden hitközségben. — **Kik szavaznak az iskolaszéki tantestületi képviselőválasztáskor,** erre nézve a Rendtartási szabályzat intézkedik, amikor azt mondja, hogy a tantestület tagjai. A tantestületnek tagjai: elnök-igazgató, tanítók, hitoktatók, tanítónők. — **Ki ovóköteles?** Ovóköteles minden hároméves kised, aki a törvényben megszabott szülői felügyeletben nem részesülhet. Ha a három évet betölti a gyermek, az ovódába bármikor felveendő.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

H. P. Az államsegély átutalásának módját előírja az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtására kiadott utasítás. Ez megtalálható az új Rendszabályok Függelékében. Ott még az előterjesztéshez szükséges irat mintája is közölve van. — **P. F.** Igen, használható, ha a hivatalos könyvjegyzékben benne van, de ha nincs felvéve az engedélyezett könyvek közé, akkor nem használható. — **Cs. Gy.** Az illetékes főszolgabírói hivatalnál kérjen felvilágosítást. Ott megtalálhatók az összes idevonatkozó újabb rendeletek. — **B. V. 1.** Az egyévi katonai szolgálat idejére hivatalból szabadságolják. Ez nem jelent oly megszakítást szolgálatában, ami miatt elveszítene nyugdíjba számítható éveit. 2. Fizetését a bevonulásig élvezi. — **B. J. Ny.** Levelét átettük illetékes helyre. — **N. L.** Erre nézve nem ismerünk külön rendeletet. Jótékony egyesületek: a Kath. Tanítók Orsz. Segélyalapja és az Eötvös-alap. — **T. F.** A vizsgálaton az illető osztálytanító kérdez. Az elnök is adhat fel kérdéseket a terv és a tanító által előterjesztett kimutatás alapján. — **Többeknek.** Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület a napokban ülést tart és ekkor dönt a beérkezett kérvények ügyében.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata köte-
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közölhetnek, melyek-
nek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Egbell (Nyitra m.) róm. kath. népiskolájánál ujonnan szervezett tanítónői állás szept. hó 15-ig betöltendő, amelynek javadalmazása a hitközségtől 800 kor., kérelmezendő államszegélyből 200 kor., kerti pótlék 20 kor., fröszerátalány 4 kor. Egy szobából álló lakás a legszükségesebb bútortalán. Kötelessége egy osztályt vezetni, kézimunkát úgy mindennapi mint ismétlőiskolában tanítani. Kérvények isk.-széki elnökséghez intézendők. 971 1—1

Etes (Nógrád m.) fiókegyház magyarnyelvű róm. kath. iskolájánál szept. 8-ig tanítónői állásra pályázat hirdettek. Javadalma államszegéllyel 1000 kor. és 20 kor. kert-átalány. Bútortalan szoba és konyha. Kötelmei: a felsőbb vegyes osztályt, ismétlős lányokat és kézimunkát tanítani, az iskolásokat isteni tiszteletre és körmenetre elvezetni és rájuk felügyelni. Kérvények plébánia Karancsság címzendők. Állás szept. 14. elfoglalandó. Férfi tanítók előnyben részesülnek. 975 1—1

A bozóki (Hont m.) osztálytanítói állásra szept. 8-ig pályázat hirdettek. Javadalma: államszegéllyel 1000 kor., 2 szobás lakás, konyha, kert, kamra. Tót nyelv ismerete szükséges. Kérvények a bozóki plébánia hivatalhoz küldendők. 982 1—1

Felsővámosi róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 100 kor. földhaszonbérből, 665 ööl kert természetben, 32 kor. faváltságból, községi pénztárból 600 kor., államszegélyből 328 kor., természetben két szoba, konyha, kamara, istálló, sertés-óiból álló lakás. A képesített kántortanítók pályázataikat szept. 14-ig nyújthatják be a vásártúli (Pozsony megye) plébániahivatalnál. A választás szept. 15-én történik. Személyes megjelenés előnyös. Vasuti állomás Albár. 992 1—2

Az özdögei róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: két padlózott szoba, konyha, kamra, istállóból álló lakás. Községtől 600 kor. és 48 fapénz, 850 ööl kerttelmenny, 2 kat. hold 1326 ööl szántó, mindkettő bérlete jelenleg 182 kor. 570 hektoliter rozs, 105 kor. államszegély, esetleg korpótlék, mise és körmenetek alapítványok után 4654 kor. Stólajövedelem 96 kor. és pedig felnőttek után stólaképen jár 4 kor., kisdetek után 2 kor. Mindenegyes temetési libera és külön ének után 1—1 kor. Búcsúztatóért nem jár semmi, hanem a búcsúztató 7—8 hivatalos verse úgy nagyok mint kisdetek temetésénél ingyenes. A temetési díjakat, a kántor részére is, régi szokás szerint, a plébános szedi. Kötelességei: az özdögei hatosztályú osztalan népiskolában a növendékeknek a törvényszabta módon való lelkiismeretes oktatása. Az ismétlőiskolai tanuló oktatása. Vasárnap, ünnepnap mise és litánia, hétköznap nagy és kismise alatti, valamint a szokásos körmenetek, offerák, litániák alatti kántori teendők úgy az özdögei, mint a zsitvafödemesi templomokban az eddig bevett szokás szerint való pontos teljesítése. Az istentisztelet nyelve tót. A választás határideje szept. 16. Személyes megjelenés szükséges. Az állás okt. 1-én elfoglalandó. Pályázati kérvények szeptember 15-ig fogadtatnak el. Özdöge u. p. Zsitvafödemes. *Jakabovics János* plébános, iskolaszéki elnök. 993 1—1

Path pusztai filiális róm. kath. magyarnyelvű kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása szabad lakás, készpénzben 800 kor., terményekben 180 kor., 844 ööl föld, melyből 400 ööl kert, melynek adóját fizeti, 16 köbméter fa, ebből az iskolát is fűteni tartozik. Kötelessége tanításon kívül minden vasár- és ünnepnap litániát tartani. Kántorprózával egybekötött választás szept. 8-án délután 3 órákor. Vasuti állomás Dunaalmás. Kérvények ft. *Czenczik János* esperes úrhoz Izsára (Körmöröm m.) intézendők. 997 1—1

Nagyöveden (Esztergom m.) róm. kath. iskolánál tanítónői állás betöltendő. Javadalmazása: egy szoba és konvlián kívül 600 kor., hitközségtől, 400 kor. államszegélyből és 20 kor. kerttelmennyből áll. Kötelességei: rendes dolgan kívül, női kézimunka tanítása az összes mindennapi és ismétlős osztályokban, gyermekeknek templomba és körmenetekre való vezetése és rájuk való felügyelése. Kérvények szept. 16-ig iskolaszék elnökéhez terjesztendők be. 1007 1—1

Lászlódi (Hont m.) tanítói állásra pályázat hirdettek szept. 10-ig. Javadalma terményekben, földben, készpénzben 1000 kor. két szoba, konyha, kamra, istálló. Tót nyelv ismerete szükséges. tanítónők is pályázhatnak. Litva, *Berényi István* iskolaszéki elnök. 1016 1—1

Patvarci róm. kath. tanítónői állásra szeptember 1-ig pályázat hirdettek. Javadalma: kétszobás lakás, 100 korona hitközségtől, 900 korona államszegély. Kérvények a balassagyarmati plébániahivatalhoz küldendők. 1020 1—1

Az erzsébetkápornai (Pozsony m., posta és vasuti állomás Báhony) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra szept. 12-ig pályázatot hirdet. Jövedelem díjvelé szerint: 2 kat. hold 731 ööl szántóföld 65 korona, tüzelőfára 94 kor., gabonajárandóság váltása 91 kor., tanítói fizetés 800 kor., kántori fizetés 88 kor., alapítványok után 15 kor., stóla 40 kor., ostyasütés 12 kor., tanterem fűtésére külön 94 kor. Jó lakás mellékhelyiségekkel és kerttel. Tannyelv magyar, tót nyelv ismerete szükséges. A választásnál — szeptember 12-én délelőtt — személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Kérvények *Roszipál Antal* esperes-tanfelügyelő, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 1012 1—1

Komjátói (Nyitra m.) róm. kath. iskolánál egy férfi-tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: iskolai pánztárból 152 kor., kerttelmenny címen 1 ööl fa be-szállítva, államszegélyből 848 kor., ötödéves korpótlék, egy butorozott szoba. Kötelességei a választási jegyző-könyvben és az új püspöki s helyi rendszabályokban találhatnak. Köteles ezen kívül kántornak segédkezni és őt helyettesíteni, amiért 100—150 kor. mellékjövdelemre számíthat. Személyes megjelenés megkívántatik, de az utiköltség nem térítetik meg. Ugyanekkor orgonapróbát tesz. Folyamodványok szept. 8-ig mint választás napjáig az iskolaszékhez küldendők. A megválasztott állását azonnal tartozik elfoglalni. 1029 1—1

Egri érseki megye.

A mezőnagymihályi róm. kath. iskolaszék kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Javadalma az özvegy

Kántortanítóné félévi hasznélvezeti idejének leteltéig, 1912. december 31-ig, havonként egyszáz korona. Természetben megfelelő lakás mellékhelyiségekkel és kerttel, a stóla öt illeti. Rendes járandósága 1913. január 1-től vizitaváltásig 6 kor., tandíj 110 kor., ismétlőiskola vezetéséért 30 kor., hivéköl parbérpénz 27 kor., földmunkaváltásig 30 kor., 60 fill., stóla 60 kor., parbérrozs 99 véka 4-2 kor., 53-ötöl — 225 kor., 17 kat. hold 300 □-öl földmunka 328 kor., 89 fillérre értékelve, melyet maga munkái, fizeteskiegészítés, államsegély 174 kor. Kötelessége: hatosztályos iskola vezetése a püspöki tanterv alapján kántori teendőknél a megállapított módon és időben való pontos teljesítése. Kérvényeket *Anna Lajos* iskolásnék, elnök címére kell küldeni Kereszt- és püspöki, u. p. Mezőkeresztes (Borsod m.). Választás napja *szept. 11. d. s. 10 óra.* 964 2—2

A tiszánánai (Heves m.) róm. kath. iskolásnék az üresedésben lévő tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: Az iskolapénztárból 100 korona negyedévi részletekben, 20 kor. kertilletmény, 900 korona államsegély és szép új lakás. Kötelessége: a mindennapi tantervvel egy osztályt és ismétlő leányosztályt tanítani, növendékeit istentiszteletra vezetni és ott rájuk felügyelni, női kézimunkát a más osztálybeli leányokkal is tanítani. Kérvények főtisztelendő *Mattyasovszky Kálmán* n. esperes plébános *Arhoz szeptember 7-ig* küldendők. 965 2—2

A domoszlói (Heves m.) róm. kath. egyháznál két tanítói állásra pályázat hirdettek. Az egyiknek évi fizetése: az államtól 900 kor. A községtől 100 kor. A gazdasági ismétlők tanításáért az államtól 100 kor., kertilletmény 20 kor. és lakás. A másiknak évi fizetése az államtól 900 kor. A községtől 100 kor. Kertilletmény 20 kor. és lakás. A kérvényekhez csatolandó: Kereszt- és püspöki oklevél és honossági bizonyítvány. Felszerelt kérvények *szept. 6-ig* alólírottához küldendők. A választás *szept. 7. délelőtt 12 óra.* *Dobos István* pléb. és iskolásnék elnök. 984 1—1

A pöcsperthi (Szabolcs m.) róm. kath. iskolásnék két újonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: egyenként: természetben lakás, 960 kor. államsegély, 100 kor. az iskolai pénztárból, 20 kor. kertilletmény. Kötelessége: az iskolásnék által rájuk bízott osztályokat tanítani és a kántortanítónak a kántori teendőiben szükség esetén tevényt segíteni. Választás napja *szept. 12.* Személyes megjelenés kívánatos. Állások a választás megkezdése után elfoglalandók. Felszerelt kérvények elnyomók a pöcsperthi róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. 996 1—2

Sajókeresztúr (Borsod m.) főlegyházban róm. kath. kántortanítói állásra *szept. 12-re* pályázat hirdettek. Fizetés államsegéllyel 1000 kor. és mintegy 50 kor. stóla. 2 szobás szép új lakás mellékhelyiségekkel, 400 □-öl eseményes szőlővel beültetett házikert. Tanulók száma 40. Kérvények *Lipp Károly* sajozsentpéteri róm. kath. lelkeshez adandók be. 1010 1—1

Demjén község (Heves m.) róm. kath. iskolájánál a II. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: 1000 kor. a községi pénztárból, 900 kor. államsegély, 200 kor. lakás egyenként, 20 kor. kertilletmény, 200 kor. a községi pénztárból. Választás *szept. 11-én.* Pályázók okmányokkal felszerelt kérvényüket az iskolásnék elnökéhez: *Szabó Antal* esperes-plébánoshoz Kerecsendre (Heves m.) sziveskedjenek küldeni. 1026 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Ókórmőcske (Borsod m.) főközség kántortanítói állomására *szept. 14-ig* pályázat hirdettek. Jövedelem: készpénz a községtől 614 kor., államsegély 386 kor., lakás és kert természetben. Tót nyelv tudása szükséges. Pályázhatnak nők is ezek azonban kötelesek a kántori teendőket eivégzéséről gondoskodni. Kérvények *Vetzel István* esp. urhoz Garamszentkeresztre küldendők. 1015 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A gyulafehérvári róm. kath. elemi fiú iskolánál nyugdíjazás folytan, egy tanítói állás megüresedett, melyre pályázatot hirdetünk. Évi jövedelme: 1. Az erd. róm. kath. elemi iskolai alapból 450 kor. 2. A gyulafehérvári róm. kath. hitközség iskolaalapjából 155 kor. 3. Az erdélyi fehérvári székeskáptalantól 50 kor. 4. Tandíj pótlék 240 kor. 5. Államsegély 205 kor. 6. Kertátalány 20 kor. 7. Megfelelő lakáspénz vagy esetleg természetbeni lakás. 8. Az esetleges korpótlékok államsegélyből. Kötelessége: az iskolásnék által kijelölt osztályban a püspöki tanterv szerint minden tantárgyat tanítani és a növendékeket az előírt napokon templomba vezetni és ott rájuk felügyelni. Pályázati határidő: *szept. hó 13.* Kellően felszerelt pályázatok az Iskolásnékre címezve alólírott iskolásnék elnökhöz küldendők be. *Zomora Dániel* iskolásnék elnök. 974 1—2

A nyárádremete-vármezői tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés: 1000 kor. Megfelelő lakás és kert. Kötelessége: a) a mindennapi és ismétlő tankötelesek oktatása; b) Vármezőben s ha szükséges a hitközségben is kántori szolgálatot, a miért a díj öt illeti. Határidő: *szept. 10.* Pályázatok róm. kath. plébánia Nyárádremete küldendők. 969 1—1

Kerelőszentpáli róm. kath. tanítói és kántorhelyettesi állásra pályázatot hirdettek. Jövedelme: 1000 kor. készpénz, lakbér, egyelőre 80 kor., tervbe vett iskolaépület megépítése után elegáns lakás kertilletménnyel. Okleveles egyének pályázhatnak. Pályázati határidő *szept. 8.* *Iskolásnék.* 1002 1—1

Az oroszhegyi róm. kath. iskolásnék az ottani II-ik tanítói állásra *szept. 6-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: politikai községtől 200 kor., államtól 800 kor. és lakás természetben. Tanítói kötelmein kívül, mennyiben képes, tartozik szükség esetén kántortanítót díjtalanul kisegíteni. Pályázatok az oroszhegyi (Udvarhely m.) plébániára küldendők. 1021 1—1

Győri püspöki megye.

A káptalanvisi kántortanítói állásra hirdetett pályázat („Népevelő” 32 szám) *szept. 4-ig* meghosszabbították. Választás 5-én délután. Iskolásnék. 972 1—1

Pándorfalui róm. kath. iskolához osztálytanítót keresünk. Javadalma 1000 kor., butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége egy osztályt rendszeren és az ismétlődően fölülváltva tanítani, a kántorságban segíteni. Kántorság és horvát nyelv tudása előny. Határidő *szeptember 10.* *Iskolásnék.* 998 1—1

A csornai (Sopron m.) plébániához tartozó acesalági róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett osztálytanítói állásra *szept. 15-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: a hitközségtől 100 kor., államsegélyből 900 kor., kertátalány 20 kor., Lakása egy butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége az egyik tanteremben tanítani. A kérvények *Poller Endre* plébános, Csorna címre küldendők. 1022 1—1

Cziráki (Sopron m.) kántortanítói állásra pályázat hirdettek *szept. 15-ig.* Javadalma: Szép lakás kívül 4 kat. hold 518 □-öl szőlőtől, 23 mm. rózs egyesektől, párpénz, stóla s egyebekben, melyeknek értékét a miniszterium 740 kor. 44 fillérben állapított meg s ezen összeget 254 kor. államsegéllyel egészíti ki. Személyes megjelenés előnyös a pályázóra. Kérvények a plébániahivatalhoz küldendők. 1024 1—1

Kalocsai érseki megye.

Dávod községben (Bács vm.) róm. kath. magyar nyelvű népiskolánál a II. oszt. tanítónői állás betegség miatt hat óra, esetleg továbbra is megüresedett, melyre a dávodi iskolásnék *szept. 15-ig* pályázatot hirdet. Az ideiglenesen megválasztott tanítónő fizetése évi 1000 kor., 200 kor. lakpénz, és 20 kor. kertilletmény. A megválasztott

tanítónő állását tartozik azonnal elfoglalni és esetleges örökös megválasztása után a Bajavidéki tanítóegyletbe azonnal belépni. A folyamodványok a helyi iskolaszékre címezve, nt. *Bászler István* esp. úrhoz Garára (Bács m.) küldendők. 986 1—1

Kassai egyházmegye.

Hámbori (Sáros megye) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdeték. Javadalma: államsegéllyel 1000 kor. Megfelelő lakás. Választás *szept. 9-én*. Személyes megjelenés előnyös. Hámbor u. p. Berzevicze. Iskolaszéki elnök. 919 2—2

Szedikerti róm. kath. iskolához a szorgalmi időre helyettes kántortanítót vagy tanítónőt keresek, *október 10-vel* való belépésre. Fizetés megegyezés szerint. Személyes jelentkezés *Ravasz Gyula* tanítónál Szed kerten u. p. Töltszék. (Sáros m.) 979 1—1

A bodrogkeresztúri róm. kath. iskolaszék egy tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: államsegély 600 kor., hitközségtől 100 kor., korpótlás 20 kor. Lakása egy padlózott szoba, egy padlózott előszoba konyhának berendezve, pince. Kötelessége lesz a III—VI. osztályt önállóan vezetni, az ismétlőiskolában a leányokat tanítani, a kézimunkában a mindennapi iskolában is oktatást adni. A pályázni óhajtok keresztlevéllel is felszerelt kérvényüket a bodrogkeresztúri iskolaszékhez *Laczko István* róm. kath. lelkész címére *szept. 20.* rájárg nyujtsák be. *Iskolaszék.* 1000 1—1

A gálszécsi róm. kath. népiskolánál egy másodtanítónői állás betöltendő. Javadalmazása évi 1000 kor. és 300 kor. lakbér. Korpótlék államilag biztosítva. Az orgonálásban való jártasság megkívántatik. Pályázati határidő *szept. 12.* az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények róm. kath. iskolaszék címére Gálszécs (Zemplén megye) küldendők. 1027 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Bérecsesi róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése, hitközségtől 100 kor., államsegély 900 kor. Ismétlőiskoláért 20 kor. 7 öl fa melyből a tanterem fűtendő. Lakás és kert. Kérvények *szept. 12-ig* mikor a választás megtörténik *Darvai János* iskolaszéki elnökre Nagysziklás címzendők. 976 1—2

Nagybélcezi (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszék lemondás folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Lakása két szoba, konyha, kamra, fatartó. Fizetése 1000 kor. törzs és 20 kor. kertilletmény. Kötelessége I—II. osztály vezetése, az ismétlősöket felváltva tanítani és a kántortanítót betegség esetén orgonálásban és a hitelszövetkezetben helyettesíteni. Pályázati határidő *szept. 10.* Választás *szept. 11. d. e. 10 órakor.* Kérvények iskolaszéki elnökhöz címzendők Nagybélceze. Posta, vasúti állomás helyben. Csak férfitanító pályázhat. 994 1—1

Az üregi róm. kath. népiskolánál kántortanítói állás megüresedett, mely állásra ezennel pályázat hirdettek. Javadalom; 15 m. hold szántóföld, melynek ezidőszereint évi bérlete 555 kor., földmunkaváltság 100 kor. Az iskola pénztárából 370 kor., hívektől 25 hektoliter rozs, melynek pénzértéke 280 kor., stóla jövedelem 375 kor., 6 öl fűtőfa, melynek pénzértéke 150 kor., községtől két szekér széna, melynek értéke 30 kor. Mellékjövedelem 100—150 kor. Lakás két szoba, konyha, éléskamra és pince. A földek megműveléséhez gazdasági épület. A választás *szept. 10-én.* A pályázók felszerelt folyamodványai az üregi (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszékhez szeptember 9-ig benvújthatók. Személyes megjelenés szükséges. *Róm. kath. iskolaszék.* 1028 1—1

Pécsi egyházmegye.

A kisdárdai (Baranya m.) fiókközség róm. kath. kántortanítói állására *szept. 12-ig* pályázatot hirdeték. Fizetés: róm. kath. hitközségtől 640 kor., dárdai uradalomtól

10 p. mérő kétszeres (= 56 kor. 64 fillér) és 8 kor. 40 fill. kézpénz; államsegélyi fizetésekiegészítés: 295 kor. Lakás: 2 szoba, konyha, mellékhelyiségek és 600 öl kert. Oktatja a mindennapi és ismétlőiskolásokat, plébános felügyelete alatt tanítja a hittant. Nők is pályázhatnak. Német nyelv tudása szükséges. Felszerelt kérvények *Dárdára* (Baranya m.) alulirothoz küldendők. *Gaál Sándor* esperes plébános. 978 1—1

A czikói (Tolna m.) róm. kath. iskolaszék a IV. sorszámú tanítói állásra pályázatot hirdet. Csak tanítónők pályázhatnak. A IV. sorszámú állás javadalma: az iskolapénztárából 100 kor. kézpénz, 100 kor. lakbér és 20 kor. kertvátság, az államtól 900 korona és a korpótlék. A megválasztott köteles: az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismétlőosztályok oktatása és heti két órában díjtalan kézimunkatanítás. Tan nyelv magyar, de a szülőkkel való érintkezés miatt a német nyelvben való jártasság megkívántatik. Pályázati határidő *szept. 7-ig.* A megválasztott tanítónő állását *szept. 9-én* elfoglalni köteles. A megválasztott köteles a pécs egyházmegyei róm. kath. tanítóegyletbe rendes tagként belépni. Fizetés szeptember 9-től jár. Folyamodványok *Rausz Alajos* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők 45 filléres válaszbélyeggel. 1011 1—1

A síklósi róm. kath. női osztálytanítói állásra *szept. 8-ig* bezárólag pályázat hirdettek. Javadalma: az 1907. XXVII. t.-c. által biztosított — III. lakbérosztály — illetmény. Kötelmei: az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni s a növendékeket valláserkölcsi oktatásban nevelni. Az állást *szept. 15-én* tartozik elfoglalni. Kérvények *Kovács Gelert* zárdafőnökhöz küldendők. 1025 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A garamszécsi róm. kath. kántori állomásra *szept. 10.* pályázat hirdettek. Javadalma: 17 hold föld, 1200 kor. körüli stóla jövedelem, a hitközségtől 200 kor., 30 m. fa, kétszobás lakás hozzátartozókkal. Kötelessége: az összes kántori teendők végzése s az állami iskolában az egyházi ének tanítása. Pályázhatnak nyugdíjas, vagy nyugdíjba kivánczó még erőteljes egyének, kik a tót nyelvet jól bírják. Választás *szept. 10. d. u. 3 órakor;* személyes megjelenés megkívántatik. *Golda Nándor*, plébános. 956 2—2

Szatmári egyházmegye.

A nántúli (Szatmár vm.) vasut Alsószopor) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Az állás javadalma: 1. Lakás, kerttel természetben. 2. 18 kat. hold haszonélvezete. 3. Kézpénzben a hitközségtől 24 kor., 4. párbér 70 v. buza, tűzifa 32 m. az iskola is fűtendő belőle. 5. Hamalából 80 kor. 6. Alapítványi misékből stólaból 40 kor. 7. Államsegély 582 kor. Felszerelt kérvények *Láng Ferenc* espereshez küldendők Erdőőre *szept. 8-ig.* Személyes megjelenés kívánatos. *Zidor József* sksz. elnök. 1023 1—1

Szepesi püspöki megye.

Mateócz (Szepes m.) róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra *szept. 8-ra* pályázatot hirdet. Javadalma: 1000 kor. kézpénzben és stóla illetmény. Kántori teendők kéthetenként felváltva végzendők. Német nyelv ismerete szükséges. *Odrobina János*, iskolaszéki elnök. 970 1—1

Klin ad Nemesztói (Árva m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Tanítói jövedelem: 824 kor. Kántori jövedelem 326-22 kor., lakás. A megválasztott számíthat póstamesteri állásra is. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *szept. 20.* *Iskolaszék.* 980 1—1

Az újbélai (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állomásra *szept. 22-ig* pályázat hirdettek. Jövedelem a javadalmi jegyzőkönyv szerint: 1. alapfizetés 633 kor., 2. tandíj etmen 120 kor., 3. stóla 67 kor., 4. rét haszonélvezete 20 kor., 5. 8 öl tűzifa házhoz szállítva 160 kor.

Töt nyelv ismerete kívántatik. A felszerelt folyamodványok a ker. tanfelügyelőséghez Szepesgyörke u. p. Ujterebes beadandók. 977 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A szári (Fejér m.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra szept. 8-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: a községi pénztárból 600 kor. 4 méter fa vagy 20 kor., kertválság 10 kor., lakbér 80 kor., ismétlőiskola tanításiért 80 kor., államsegély 380 kor. és esetleges korpótlék. Kötelessége az I—II. osztályt és az egyik ismétlőosztályt tanítani, a kántoriakban segédkezni. Okleveles férfitanítók pályázatukat a szári róm. kath. iskolaszékhez küldjék. Németül beszélők előnyben részesülnek. 1031 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A jobbagyujfalui (Vas m.) róm. kath. népiskolánál lemondás folytán üresedésbe jött II. tanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: államsegéllyel együtt 1000 kor., 16 m. puha hasálya, melyből a tanterem is tüdő, kétszobás lakás, konyha, kamra és kert. Kötelessége az ismétlőiskolásokot is tanítani. Minthogy a tanulók mind német anyanyelvűek, azért szükséges, hogy a német nyelvet is bírja. Állás szept. 9-én foglalandó el. Választás szept. 4-én. Tanítónők is pályázhatnak. Pinkamiske. *Sándorfi József* plébános, iskolaszéki elnök. 991 1—1

Csendlái (Vas m.) róm. kath. elemi iskolához osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: államsegéllyel 1100 kor., egy szoba és 20 kor. kertilletmény. Kötelessége díjvel szerint. Pályázati határidő szept. 15. *Iskolaszék*. 1004 1—1

A magyencsi (Vas m.) róm. kath. iskolánál megüresedett III. tanítói állomásra pályázat nyitnak. Evi fizetés 1000 kor., 20 kor. háziertü illetmény és szabad lakás (egy szoba az iskolaépületben). Tanítónők is pályázhatnak. Választás szept. 9-én d. e. 8 órákor. Kérvények a plébániahivatalhoz küldendők. Posta és vasúti állomás helyben. 1001 1—1

A vönöcki róm. kath. iskolaszék az elhalálozás folytán megüresedett vönöcki kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1. Lakás; egy szoba, konyha, kamra, istálló és egyéb mellékhelyiségek, 2. kézpénzben és természetben államsegéllyel együtt a díjvel szerint 1000 kor. Tanítói és kántori kötelezettségeit körülmenyesen a díjvel írja elő, megjegyzendő azonban, hogy a kántori teendőket a szomszédos Kemenesszentmárton községben is tartozik elvégezni. A megválasztott kántortanító a díjvelben feltüntetett teljes javadalmat élvezheti az özvegyi felvételével, vagyis az 1913. év február 1-én lép, ezideig pedig az 1000 koronából első havi részleteket és lakást fog kapni. A választás ideje szept. 26. délután 2 óra. Személyes megjelenés kívántatik. A kérvények szept. 20-ig a kemenesmihályfai plébániahivatalhoz küldendők. 900 1—2

A nemesbódi (Vas m., u. p. és vasúti állomás Vép) róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: államsegéllyel 1020 kor. kézpénz, 4 köbméter fa, egy bútorozott szoba. Nők is pályázhatnak. Választás szept. 8-án, állás szept. 15-én foglalandó el. Kérvények a nemesbódi plébániahivatalhoz nyújtandók be. 1008 1—1

A ráberti (Pusztaszentmihály plébánia) osztálytanítói vagy tanítónői állásra pályázat hirdettek. Javadalma: egyszobás lakás konyhával, 900 kor., államsegély, 100 kor., a hitközségtől és 20 kor. kertilletmény. Kötelessége a kijelölt osztályokban tanítani, az ismétlősöket a kántortanítóval felváltva oktatni, a gyermekeket a templomba vezetni, azokra felügyelni és esetleg a kántoriakban segédkezni. Választás szept. hó 17-én délelőtt 1/2 9 órákor. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvények *Thomas Ferenc* esperes-plébánoshoz Pusztaszentmihály (Vas m.) küldendők. 1006 1—2

Horvátfalui községben ujonnan rendszeresített második róm. kath. tanítói állásra szept. 8-ig pályázat hirdet-

tek. Jövedelem hitközségtől 100 kor., államsegély 900 kor. Lakás jövő év szept. haváig egyelőre bérházban konyhával. Ha nő választatik meg tartozik a leányokat kézimunkában is tanítani. Nyelv magyar—német. Kérvény címzendő plébániahivatalnak Badafalva, Vas m., posta Nagyfalui. 1017 1—1

A belatinci róm. kath. iskolánál betöltendő IV. tanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: államsegély 900 kor., gondnoktól 100 kor., kertilletmény 20 kor., kétszobás lakás az iskolában. Akadályoztatás esetén díjtalanul, különben díjazás mellett, kántoriakban segédkezni köteles. Okleveles, nőtlen, lehetőleg katonai kötelezettségének eleget tett tanítók pályázhatnak. Választás szept. 8. Állás szept. 15-én elfoglalandó. Belatinc. (Zala m.) *Zrínyi Károly* plébános. 1014 1—1

Badafalva (Vas m., posta Nagyfalui) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: két szoba, éléskamra, konyha, pince, kert, gazdasági épületek, kézpénzben állami segéllyel együtt 614 kor., gazdaság stóla díjvel szerint és egyebek megbecsülve 386 = 1000 kor. Magyar német nyelv, valamint orgonálásban teljes jártasság oklevelenül megkívántatik. Kötelességei díjvel szerint, mely itt betekinthető. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvény címzendő plébániahivatalnak. 1018 1—3

A sárvári plébániához tartozó Rábasömjén községben az iskolaszék egy ujonnan szervezett másodtanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: 100 kor. fizetés és 20 kor. kertilletmény a községi pénztárból; 900 kor., államsegély: ideiglenes egyszobás lakás bérházban, míg az új elkészül. Kötelességei: az iskolaszék által kijelölendő osztályt vezetni, az ismétlőiskola felé tanítani, a mindennapi és ismétlőiskolásokot a templomba felvezetni és rájuk felügyelni. Pályázati határidő szept. 8., választás 12-én délelőtt 8 órákor. Kellően felszerelt kérvények a sárvári plébániahivatalhoz küldendők. 1023 1—1

Váci egyházmegye.

Kiskunfélegyháza város róm. kath. iskolaszéke a nm. vallás- és közokt. miniszter úr 27.136/1912. sz. leírata alapján a *Fülpjakab és Csölyos* pusztai ujonnan szervezett tanítói állásokra pályázatot hirdet. A tanítói állások javadalma egyenként 1100 kor., lakás, 200 kor. fűtési és tisztogatási atalány, kert, esetleg 20 kor. kertválság. Azon néptanítók, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, felhivatnak, hogy oklevéllel, szolgálati és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket az iskolaszékhez intézve alulírott elnöknel szept. 12-ig nyújtsák be. Később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Az orvosi bizonyítványban az is igazolandó, hogy a pályázó nem trachomás. Kelt Kiskunfélegyházán, 1912. aug. 14-én tartott iskolaszéki ülésből. *Toldy Jenő*, h. esp. plébános, isksz. elnök. 973 1—1

Nagykőrösre róm. kath. okleveles segédkántortanító kerestetik. Fizetése havi 30 korona, teljes ellátás, ágy, nemű, mosás nélkül. Okmányokkal felszerelt kérvények alulírttához intézendők. Állás szept. 15-én elfoglalandó. *Ulrich Béla*. 981 1—1

Kóka (Pest m.) róm. kath. iskolaszéke IV. sz. rendes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: A községi közpénztárból évi 800 kor., tűzfaváltság 80 kor., természetbeni lakás, kertilletmény 50 kor., államsegélyből 120 kor. Kötelesség: a rábízott osztály vezetése, a gazd. ismétlőben az elméleti tárgyak díjtalan tanítása, mindkét iskolában a hittanítás, a gyermekeknek misére, körmenetekre elküldése meg szünnapok alatt is; a főhatósági rendeletek, isk. közig. Rendszabályok pontos betartása, belépés az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe és a ker. tanítói egyesületbe. Az állás szept. 4-én elfoglalandó, a fizetését azonban 1-jétől élvezzi. Határidő: szept. 3. *Trungl János* elnök. 985 1—1

Nőtincsen (Nógrád m.) a róm. kath. iskolánál tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése államsegéllyel 1000 kor. Lakása: két szoba, konyha, kamra: Kertilletmény

20 kor. Tanítónők is pályázhatnak. A kellően felszerelt folyamodványok *szept. 7-ig* az iskolaszék elnökségére címzendők. 1009 1-1

Az **abonyi** róm. kath. elemi iskoláknál két 1035 kor. törzsfizetes és 320 kor. lakáspénzzel javadalmazott tanítói állásra pályázat hirdetik. De e két állás előléptetés folytán az itt alkalmazottak közül töltetik be, tehát 1000 kor., törzsfizetes és 320 kor. lakáspénzzel (nőtlenek 200 kor.) javadalmazott két állás lesz üresedésben, amelyekre okleveles róm. kath. férfitanítók *szept. 9-ig* bezárólag pályázhatnak. Ugyazintén egy harmadik állásra is pályázat hirdetik, ugyanolyan fizetéssel, ugyanazon határnapig. Mindhárom állásra pályázóktól megkívánjuk, hogy orgonálásban, éneklésben jártasak legyenek, mert deákmissziók a kántori teendőket ők látják el. Járasságukról választás előtt az iskolaszék maga kíván meggyőződni. Megválasztottak kötelesek az iskolaszék által kijelölendő osztályt önállóan vezetni. Választás napja *szept. 10-e*. Megválasztottak állásukat *szept. 20-án* tartoznak elfoglalni. *Iskolaszék.* 908 1-1

Gyalpusztára helyettes tanító kerestetik havi 40 kor. bér, lakás, tüzevaló és élelmezéssel. Pályázhatnak tanító és óvónők is egyszerű levélben bizonyítványmásolattal *szept. 12-ig*. Havi 12-15 kor. mellékjövedelemre számíthat, Iskolafenntartó uradalom megbízásából *Tihanyi Ferenc* tanító. Minden levélre szívesen válaszolok. Állomás helyben, Pest szomszédságában. 1003 1-2

Tóalmás (Pest m.) róm. kath. iskolaszéke a IV. férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése a hitközségtől 200 kor., államszegélyből 800 kor. (átutalás után), évi lakbérletmény 200 kor., kertilletmény 20 kor. Kötelessége a rábízott osztályok vezetése, a leányismételő oktatása. Az iskolaszéknek van jelöltje. Pályázati határidő *szept. 15.* Az állás október 1-én foglalandó el. *Iskolaszék.* 995 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A somogykarádi róm. kath. iskolaszék férfi osztálytanítói állásra *szept. 10-iki* választási határidővel pályázatot hirdet. Javadalom: községtől 200 kor., kertilletmény 20 kor., veszprémi püspöktől 200 kor., államszegély 600 kor., egy bútorozott szoba fűtéssel és tisztogatással. Kötelességei díjlevélben megállapítva. *Mokkor Pál* esp.-pléb. 988 1-1

Libiczkozmai róm. kath. elemi népiskolához a Rend-szabályok 173. szakasza értelmében *jövő február elsejéig* lakás és 400 korona fizetéssel azonnali belépésre segéd-tanító kerestetik. Okmányokkal felszerelt pályázat a somogyfajsi plébániahivatalhoz küldendő. A megválasztott esetleg az összes kántortanítói javadalmazással véglegesítve lehet. 987 1-1

A **buzsáki** róm. kath. népiskolánál *szept. hó 8-ig* osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: hitközségtől 800 kor., államszegély 200 kor., lakbér 200 kor., kertilletmény 40 kor. Kötelességei: a gyermekeket vallás-erkölcsösen nevelni, őket naponkint az isteni tiszteletra vezetni s ott rájuk felügyelni; szükség esetén a kántoriakban segédkezni és a «Gondviselés» tanítói nyugdíj-intézetnek tagjává lenni. A pályázati kérvények a buzsáki plébánia hivatalához intézendők. *Plachner László* pléb. 1005 1-1

Okleveles tanítónő állást keres, esetleg helyettesítést. Cím a «Népnevelő» kiadóhivatalában. 1013 1-1

Segédtanítói állást szeptember hó elsői belépésre elfogadok. *Malonyay*. Érendréd. 1019 1-1

Védjegye

Magyar törőlgummi
kapható minden papirkereskedésben.
Magyar címer a védjegye,
Magyar diák csak ezt vegye!
476-2
Magyar Ruggyantaárugyár
Részv.-Társaság Budapest.

Vidéki szülők különös figyelmébe ajánlva.

MÁRIA OSTACMA ÁRVAHÁZ ÉS NEVELŐ-INTÉZET, POZSONYBAN.

A Pozsonyban, a Mély-út elején, közel a Marcalvárhoz, a Kis-Kárpátok délkeleti lejtőjén, egészséges vidék ózondús levegőjében fekvő, a kor színvonalán álló, minden tekintetben modern s a Pádai Szent Vincéről nevezett nővérek vezetése alatt álló

Mária Oltalma árvaház s nevelőintézetbe az 1912-13-iki tanévre, úgy mint eddig, **csékély havi** díj fizetése mellett benlakó növendékek, fiúk és leányok, a **vidékről is** felvétetnek. A növendékek az intézet 6-osztályú nyilvánossági joggal felruházott elemi iskoláját látogatják, a leányok azonkívül a munkaiskolában mindenemű kézimunkában, fehérmeművarrásban és szabásban, a felső ruhák készítésében nyernek kiképzést. Gondos nevelés, állandó orvosi felügyelet. Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld az intézet főnöknője.

Dallamos präludiumok az összes hangnemekből 4 kor.
Miatyánk, Üdvözlégy (ének) 2kor.
Ünnepi daloskönyv gyermekkara 3 kor. vegyeskara 3 kor.
Népszövegiségi induló férfikarra 75 fillér.
Kontor Elek Megrendelést kér
kollegánk Budapest, II., Albrecht-út 7. szám.

TEPLOMI ORGONÁK!

Javításokat, átalakításokat, hangolásokat legjutányosabb áron, lelkiismeretesen elvállal öt évi jótállás mellett, bármely vidéken **MEZEY GÉZA, orgonaeépítő, Budapest, VII. kerület, Fűrészes-utca 19. szám.**

ZEMAN-LUSPAY: „MUSICA SACRA“

100 magyar és 36 latin szövegű kath. egyházi ének 4-es férfikarra feldolgozva. (150 oldal. 1727 cm. nagyság.) Egyházhathóságilag jóváhagyott és az O. M. C. E. katalógusába felvett mű. Egy év alatt II-ik ezer. Tíz példány egyszerre rendelve 30 korona. 989 1-1

Hárskuton, (Gömörm. u. p. Dernő.)

Itj. Buchner Antal főszékese gyházi karnagynál (Esztergom) kaphatók a következő egyházi zeneművek.

1. «Üdvözlégy Anyám» (30 új Mária ének orgonára művészi eszajetekkel) 4 korona.
  2. «Szent karácsony» (42 karácsonyi ének 8 pastorelle) 4 korona.
  3. «Loretói litániák» 20 preludiummal 1 korona.
- Egyszerre rendelve (30% engedmény) 6:30 korona.

Sajtó alatt: Intonatiók és Responsoriumok Hymnuszok Antiphonák stb. orgonára átírva. (3 korona.) 100 oldal körül! 990 1-1

Még csak száz példány!

Módszeres eljárásom az I. osztály számításában című vezérkönyv ára 90 fillér. Hozzá 10 darab szemléltető kép vastag papíron, akasztóval 2 K.

Eredeti Egyházi Énekek (rk.) orgonára.
Eddig megjelent két füzet. Füzetje 90 fillér. Megrendelést kér 1030 1-1

Ruzsinszky Sászló kántortanító Gyón, Pestmegye.

Népiskolai címtáblák

45x60 cm. nagyságban rendkívül tartós, ölmazott acélbádoglemezből, fehérzománc alapfestéssel, fekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonként 15 koronáért megrendelhetők.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társaság.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/B. szám.

Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető. 278

Legjobb népiskolai daloskönyv a „KIS MUZSIKUS”!

100 gyönyörű magyar népdal iskolai szöveggel, 2 gyermekszólamra. Az «Orsz. Kath. Tanügyi Tanács» által approbálva I—II. füzet ára 1 kor. 60 fill. Kotta nélkül a falusi gyermekek részére 40 fill.

Megrendelhető a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULATNAL

(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Nyomtatványok

különösen nagyterjedelmű könyvek, vagy nagy példányszámban készített időszakos nyomdatermek, folyóiratok, naptárak, árjegyzékek stb., valamint a legkényesebb igényeket kielégítő mű- és illusztráció-nyomások egy vagy több színben

gyorsan és olcsón készíttetnek

a DUPLEX-rendszerű legújabb amerikai szedőgépekkel, betüöntővel, galvanoplasztikával, zinkographiával és nagyüzemi, versenyképes könyvkötéssel felszerelt, ez idő szerint közel 400 munkást foglalkoztató

Stephaneum nyomda r. t.

a Szent-István-Társulat nyomdájában

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Mária énekeink legszebb gyöngyei, 100 szebbnél szebb ének díszes orgonakisérettel, 2 részben. Egy-egy rész 3 kor. együtt a kettő 5 kor. 48 csinos és dallamos orgonadarab 2-40 kor.

379 16-26

Zámbó Károly kántor, Szeged.

50 új gyászmise offertorium 1 kor. Orgonahangok 3, 4 és 5 korona. 409 16-19

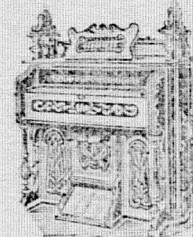
MOLNÁR JÓZSEF kántor, Kunszentmiklós

Elismert elsőrangú műremékek csak a Zimmermann-féle harmoniumok!

Az előkelő valódi Zimmermann-féle

HARMONIUMOK

legelőnyösebben beszerezhetők közvetlenül a monarchia vezér-képviselőitől:

HÖRL NÁNDOR
Pozsony, Ferenciek-tere 4.

Főtiszt. papság és tanároknak kényelmes részletfizetés.

Harmonium-katalogus ingyen!

Üzletek: Lipse, Szent-Pétervár, Moszkva, Riga és London.

ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

RIEGER OTTÓ

hazánk legnagyobb orgonájának (a király orgonájának a koronázási templomban) alkotója, vilámos gépekkel berendezett cs. és királyi udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Cs. és királyi udvari szállító.

A párisi, bécsi, stb. kiállításokon kitérve. Kedvező fizetési

feltételek mellett pneumatikai

nemeshangu orgonákat szállít.

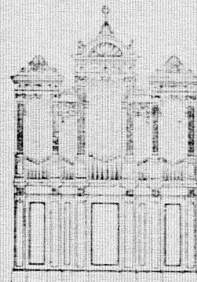
Mindennemű orgonajavításokat

és hangolásokat lelkiismeretes

ponossággal teljesít.

Tervezeteiket és mintarajzokat kívánatra díjmentesen küld.

64-2-52

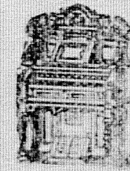

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep).

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-mértékkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák.

Bérmentes szállítás az utolsó

vasuti állomásig

Tanároknak s lelkészeknek különösen százeléngedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentes. Részletfizetés engedélyezve.

93

Kérjen árjegyzéket, pianók és pianínókról.